

กลุ่มที่ ๔

บทบาทของพุทธศาสนับนทิตกับการเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสนาพุทธศาสนาพึ่งสอนเรื่องเดียวกันคือ ต้องการให้ทุกคนเป็นคนดี แต่บางครั้งหลายคน บิดเบือนหลักคำสอนและนำเรื่องศาสนามาเป็นชนวนในการก่อให้เกิดความวุ่นวาย และการก่อความไม่สงบเกิดขึ้น หลายหน่วยงานร่วมมือกันแก้ปัญหาและเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้อย่างต่อเนื่อง รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนปี ๒๕๕๐ ในหมวด ๑ บททั่วไป มาตราที่ ๑ บัญญัติไว้ชัดเจนว่า “ประเทศไทย เป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้” ยิ่งรัฐบาลป้องกันและพยายามแก้ปัญหาการแบ่งแยกดินแดนมากเท่าไร ดูเหมือนว่าจะได้รับการตอบโต้ที่รุนแรงกลับมาเป็นทวีคูณและมีระดับความโหดเหี้ยมเพิ่มมากขึ้น มีการปลุกปั่นคนในพื้นที่ให้เข้าใจว่า ชาวไทยพุทธไม่ชอบชาวไทยมุสลิม และมีการทำลายล้างโดยไม่คำนึงถึงผู้บริสุทธิ์ เป็นยุทธวิธีที่พวกเขาเลือกใช้ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปเป็นข้อยุติว่าความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาสเป็นการดำเนินการของขบวนการแบ่งแยกดินแดน โดยมีเงื่อนไขเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา และมาตุภูมิ เป็นเงื่อนไขในการก่อความไม่สงบและเป็นเงื่อนไขในการปลุกกระดมมวลชนนอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น ความไม่เป็นธรรมในสังคม ความยากจน ล้วนแล้วแต่เป็นเงื่อนไขที่นำมากล่าวอ้าง ดังนั้นจึงกลายเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องศึกษาและหาหนทางแก้ไขเพื่อยุติการก่อความไม่สงบในครั้งนี้ ด้วยความละมุนละม่อม เนื่องจากปัญหาการก่อความไม่สงบเป็นปัญหาที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดเป็นเรื่องของสภาพจิตใจ จนกลายเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติ และเป็นปัญหาของคนไทยทุกคน

สามารถกล่าวได้ว่า ปัญหาของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีองค์ประกอบที่สรุปเป็นสมการทางคณิตศาสตร์คือความไม่เข้าใจบวกกับ ความหวาดระแวง จึงก่อให้เกิดความไม่สงบ เนื่องจากมีความซับซ้อนเกี่ยวพันหลายด้าน มีลักษณะทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งมีสาเหตุจากความหวาดระแวงและความไม่เข้าใจ ระหว่างคนสองกลุ่ม แต่ยังอยู่ในวิสัยที่สามารถทำความเข้าใจกันได้ นั่นคือ การสร้างความเข้าใจและทำความเข้าใจให้หมดไประหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม โดยยึดหลักนโยบายการผ่อนปรน การเข้าหากัน การยอมรับว่าความแตกต่างของเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความแตกต่างของการนับถือศาสนา โดยถือว่าความหลากหลายของสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านสังคมซึ่งจะทำให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อารงชีวิตอยู่อย่างสันติสุข สอดคล้องกับพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ได้พระราชทานสูตรคณิตศาสตร์ในการดับไฟใต้คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ส่งเสริมสนับสนุนปฏิบัติศาสนกิจในภาคใต้ ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๖๕ รูป เพื่อเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ต่อไป

การเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ด้านการบริหาร

บริหารแบบไร้ชนมโค หมายถึง ชาวพุทธมุสลิมอยู่ล้อมรอบพุทธศาสนิกชน จึงต้องใช้วิธีการบริหาร ดังนี้

๑. รักษามวลชน (สร้างภูมิคุ้มกัน)

พุทธศาสนิกชนสร้างความสามัคคีอันเหนียวแน่นกับคณะสงฆ์ภาคใต้ และกำหนดแผนงาน (Planning) ได้แก่

- ๑) พุทธศาสนิกชนศึกษาถึงประวัติศาสตร์การเมืองในยุคต่างๆ
- ๒) จัดทำโครงการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งออกเยี่ยมเยียนและสงเคราะห์ชาวบ้านที่สร้างภูมิคุ้มกันแล้ว
- ๓) อบรมธรรมศึกษาแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน เพื่อให้ทั้งผู้บริหารและครูปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนต่อไป
- ๔) ร่วมปลูกป่ากับประชาชน และจัดรายการวิทยุเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามโครงการดังกล่าวข้างต้น

๒. การบริหารโครงการ

- ๒.๑ คิดค้นและกำหนด “วิธีที่ดีที่สุด” (One best way) สำหรับงานที่จะทำแต่ละอย่าง
- ๒.๒ คัดเลือกและพัฒนาบุคคล จัดงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับบุคคลทำงานและจะต้องมีการอบรมบุคลากร ให้รู้จักวิธีทำงานที่ถูกต้องด้วย และจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ
- ๒.๓ พิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงานและบุคคลทำงาน ซึ่งเชื่อว่าคนทำงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น
- ๒.๔ ประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและบุคคลทำงาน
- ๒.๕ เจ้าคณะปกครองสงฆ์สนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่และให้กำลังใจกับบุคคลที่ทำงานตลอดเวลา

จุดแข็ง

- ๑) พุทธศาสนิกชนสร้างความสามัคคีอันเหนียวแน่นกับคณะสงฆ์ภาคใต้
- ๒) สร้างมวลชนทั้งที่พุทธและมุสลิมได้ในระดับหนึ่ง

จุดอ่อน

- ๑) ขาดการประสานงานระหว่างพุทธศาสนิกชนกับพุทธศาสนิกชนรุ่นใหม่

แนวทางแก้ไข

- ๑) ควรสร้างแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างพุทธศาสนิกชนกับรุ่นใหม่

การเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ด้านบุคลากร

พุทธศาสนิกชนที่เข้าใจของพระภิกษุภาคใต้ในการเสริมสร้างสันติสุข ได้แก่

๑. เคารพเอื้อเฟื้อต่อกฎหมายพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และปฏิบัติตามพระธรรมวินัย โดยเคร่งครัด

๒. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

๓. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง

๔. ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ และห้ามมิให้ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ไม่สมควร

๕. สุภาพเรียบร้อยต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๖. รักษาส่งเสริมสามัคคีในหมู่คณะ และความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ชอบ

๗. อำนวยความสะดวกในหน้าที่การคณะสงฆ์ และการพระศาสนา

๘. รักษาข้อความอันเกี่ยวกับการคณะสงฆ์ที่ยังไม่ควรเปิดเผย

จุดแข็ง

๑) พุทธศาสนิกชนที่มีจริยาของพระภิกษุภาคใต้ ๘ ประการ

๒) พุทธศาสนิกชนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน

๓) พุทธศาสนิกชนที่มีความเสียสละ

๔) พุทธศาสนิกชนที่ได้รับการปลูกฝังให้ ซื่อสัตย์ ฝึกตน อดทน เสียสละ จากผู้บังคับบัญชา

จุดอ่อน

๑) พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติศาสนกิจภาคใต้มีน้อย

แนวทางแก้ไข

๑) มจร ส่วนกลางต้องสนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตมาปฏิบัติศาสนกิจในภาคใต้ให้มากขึ้น

การเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ด้านการเงิน

พุทธศาสตรบัณฑิตได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แก่ เงินพระสอนศีลธรรม บัณฑิตอาสาเสริมสร้างสันติสุขภาคใต้ในรูปแบบของโครงการบรรพชา และอบรมเยาวชน

จุดแข็ง

- ๑) พุทธศาสตรบัณฑิตได้รับเงินสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จุดอ่อน

- ๒) พุทธศาสตรบัณฑิตเข้าถึงแหล่งทุนได้น้อย

แนวทางแก้ไข

- ๑) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต้องประสานงานกับแหล่งทุนอื่น ๆ มาสนับสนุนพุทธศาสตรบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจภาคใต้

การเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ด้านการสื่อสาร ประสานงาน

สำนักงานพุทธศาสนาในเขตภาคใต้ได้สนับสนุนวิทยุสื่อสารตามวัดต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงประมาณ ๙๐ วัด พุทธศาสตรบัณฑิตจึงอาศัยการประสานงานกับวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ และทางอินเทอร์เน็ต

จุดแข็ง

- ๑) สำนักงานพุทธศาสนาในเขตภาคใต้ได้สนับสนุนวิทยุสื่อสารตามวัดต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยง

จุดอ่อน

- ๑) ประสานงานหนึ่งพูดคุยแบบกันเองไม่ได้ในบางพื้นที่

แนวทางแก้ไข

- ๑) นัดพบปะพูดคุยกันในพื้นที่ที่ปลอดภัย (พื้นที่สีเขียว)

การเสริมสร้างสันติสุขในภาคใต้ด้านการเดินทาง

พุทธศาสตรบัณฑิตเดินทางลำบาก สมัยก่อนการเดินทางสะดวกอาศัยรถของมุสลิมก็ได้ ต่อมา ขบวนการแบ่งแยกดินแดนจากกลุ่มต่าง ๆ ได้ปลุกฝั่งเยาวชนให้เกลียดพระตั้งแต่เด็ก ใช้คำว่า “โต๊ะ จา ปะ ลอ ลี จิง” เป็นต้น จึงต้องอาศัยรถของทหาร

จุดแข็ง

- ๑) การคมนาคมมีความสะดวก

จุดอ่อน

- ๑) ขาดแคลนยานพาหนะเพื่อไปดำเนินโครงการ / กิจกรรม ต่าง ๆ

แนวทางแก้ไข

- ๑) รัฐต้องสนับสนุนรถเพื่อให้พุทธศาสนิกชนเดินทางปฏิบัติศาสนกิจได้สะดวก

สรุป

แม้ชาวมุสลิมจะมีมาก แต่พุทธศาสนิกชนบริหารจัดการแบบใส่ขันหมาก คือสร้างความสามัคคีกับคณะสงฆ์ภาคใต้อย่างเหนียวแน่น และสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการสร้างมิตรไมตรีกับมุสลิมอีกทางหนึ่ง และใช้จริยาของพระรัตนไตรภาคีได้ ๘ ประการ เพื่อเสริมสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในภาคใต้อย่างต่อเนื่อง

* * * * *